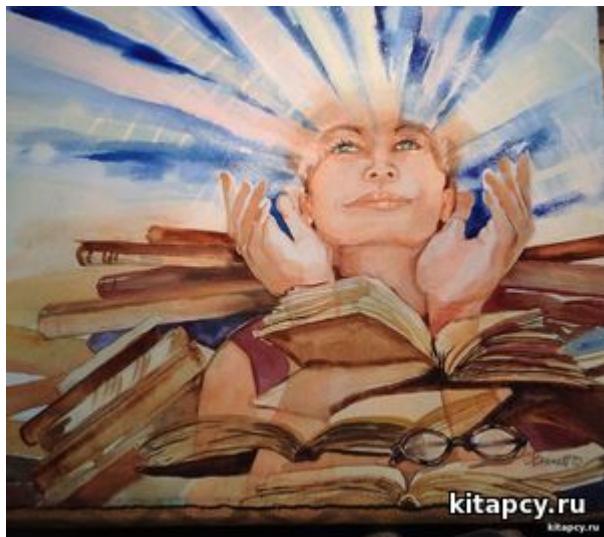

Ylmyňa görä gürle!

Category: Kitapcy, Nukdaýnazar, Publisistika

написано kitapcy | 25 января, 2025

Ylmyňa görä gürle! YLMYŇA GÖRÄ GÜRLE!

“SAŇA bu kitaby inderen OL. Munuň aýatlaryndan bir kysmy muhkemdir (pugtadyr) ki, bu aýatlar, kitabyň enesi (düýbi) diýmekdir. Beýleki bir kysmy-da mutaşabihat aýatlardyr.” («Aly-Ymrان» süresi, 3:7).

“Mutaşabihat” (Муташабихаá – неясные, трудно понимаемые аяты Корана, которые представляются для толкователя неясными и нуждаются в предположениях) näme diýmek:

Many taýdan birden köp many aňlatma ähtimallygy bolanlygyndan düşünmekde kynçylyk çekilen labzy-sözi aňladýar.

Aýatdaky labyz-söz öz gezegi bilen başga aýatlaram dürlü manylary aňladyp biler. Ýagny, käbir aýatlaryň manysyny diňe Alla bilyär.

Bu ýagdaý hadyslar babatda alanda-da şeýle.

Geliň, indi görün: Allanyň ylmy bilen inen mutaşabihat aýatlary-da (ýa-da hadyslary) her öňýeten özüce düşündirip ýör.

Ýogsa-da, hojaependi tagsyr, seniň ylmyň nedir? Diňe dili gürleyär. Meselem, ýoldan çykarma-azaşdyrma hereketi käbir aýatlarda goni manyda gelse, käbirinde göçme manyda gelýär.

Näçe işan-molla munuň gizlin manysyny biljek mertebede?

Yslam hukugy-fykh temasyna girjegem däl. Her özünü din alymy saýýan fetwa berýär. Aslynda şeýtanyň oýnuna gelýär...

Diňe şu «köpbilmış» mollalarmy, dini syýasy maksatlar üçin ulanýan syýasatçylaryň bulardan näme parhy bar?

• **MALAZGIRTI HER KIM BIR YANA ÇEKÝÄR**

Malazgirt ýeňşini seljuklylar baýram edip belledimi? Ýok. Osmanlylar belledimi? Ýok.

A respublika? 1960-njy ýylyň 27-nji maýynda harbylaryň hökümeye el uran wagtyna çenli Malazgirt ýeňsi öň hatarda däldi. Bu barada ýazylan giňişleýin işlerem ýokdy. 1960-njy ýylda soňra «Döwletimiziň düýbuni tutujy Gazy Alparslan we Malazgirt dessany» ady bilen kitap çap edildi. Yzyndan Türkïyäniň Ýaragly Güýçleriniň taryhy. Malazgirt meýdan söweşi» ady bilen» kitap çykaryldy.

Ýöne. Malazgirt ýeňşini baýram etmegiň üns merkezine düşen we döwlet derejesinde resmi taýdan bellenip başlamagy 1971-nji ýylyň 12-nji mart harby agdarlyşygynan soñ boldy.

60-njy ýyllardaky çäkli medeni çäreler 1971-nji ýylda prezident, premýer-ministr ýaly ýokary döwlet ýolbaşçylarynyň gatnaşýan dabarasyna öwrüldi. Bu barada ýazylýan işler köpeldi.

1960-njy, 1971-nji ýyllar töötänlik däldi, döwlet agdarlyşygyny gurnan harbylar jemgyýetiň gözünde gadyr-gymmatlaryny artdyrmak üçin Malazgirt ýeňsi ýaly harby-taryhy üstünlükleri öň hatara çykardı.

Malazgirtiň türk we harby üstünligine 90-njy ýyllardan soñ yslamçylygam goşuldy. Meselem:

«Refah» partiýasy saýlawlarda üstün çykyp, Ankara munisipalitetini ele alandan soñ «Malazgirtden Dumlymynara» ady bilen köpcülikleýin-medeni çäreleri gurnady. Baýramçylygyň birinji günü «Hajybaýram» metjidinde möwlit okadyldy we ş.m.

Her syýasy gatlak bu şanly ýeňsi öz bähbidine görä belleýänem bolsa, men bular ýaly medeni çäreleriň geçirilmegine garşı däl. Emma şu hakykaty bilmegiňiz gerek:

1071-nji ýylyň Malazgirt ýeňsi seljuk turkmenleriniň guramaçylykly ýagdaýda Anadola giriş taryhydyr. Ýogsam bolmasa, türkler sondan kän owal Anadola gelip ýerleşipdi. Rimden Osman imperiyasyna miras galan zat – ýere gollanýan

admininistratiw, harby, sosial-ykdysady sistema fema (тимар – военный лен, представляющий собой условное феодальное земельное держание, существовавшее у доосманских тюрок и в Османской империи вплоть до отмены военно-ленной системы) wizantiýa goşunynda gulluk edipdirler. Şeýle-de, wizantiýa goşunynda ýokary söweşeň ukyply hakynatutma türk esgerleri bardy.

Selçuk türkmenlerinden kän ýyl owal peçeneg türkleri Anadola gelip ýerleşdi. Eý-ho! Alparslan Anadola girmezden öñ onuň köregi Ärbasan wizantiýa kösgünde harby geňeşcidi!

Ýa uzlary alyp göreliň?

Gep uzaldyp oturmaýyn, hojaependileriň aýatlarydyr hadislary düşündirişi ýaly, her öňýeten özüce resmi taryh ýazýar!

• İÑ ULY GOLDAW KİMDEN?

Erdogan 30-njy awgust günü Kütahýada Beýik Ýeňsiň yüzünji ýyly mynasybetli geçirilýän köpçülikleýin medeni çäreleriň açylyş dabarasyna gatnaşanda şeýle diýdi:

«- Yaşlar, şuny unutmaň! Hindistan muslimnlarynyň gizlinlik bilen Ankara ugradan 600 müň altyny Uly garşylyklaýyn hüjumi gurnamak üçin gerekli ykdysady çeşmäni düzüpdir.»

Edil Malazgirt ýaly Erdogan her meselä sap dini nukdaýnazardan seredýär. Sowet Soýuzynyň ugradan puluny ýatdan çykartmak isleýär!

Edil hojaependiler (işan-mollalar) ýaly sap öz düşünjesi bilen düşündiriş berjek bolýar.

Elbetde, Hindistan muslimnlary pul ugradypdyr. Muny inkär edip bolarmy, heý? 1921-nji ýylyň dekabryndan 1923-nji ýylyj oktyabr aýyna čenli Hindi halyfatlygy komitetinden gelen kömekleriň jemi 130 müň 250 iňlis sterlingine barabardy. Puluň belli bir bölegi goşunyň gerek-ýarak zatlary üçin ulanyldy. Belli bir bölegi «Osmanly» bankynda ýörite hasapda saklandy we Türkiýäniň «İş» banky açylanda ulanyldy. Ýagny, Uly garşylyklaýyn hüjümde onçakly ulanylady.

SSSR-den gelen nagt puly (ýaraglary, ok-därileri ýazjagam däl) ýatladaýyn:

1920-nji ýylyň iýulynda 100 müň altyn rubl...
Şol ýylyň oktýabrynda 100 müň altyn rubl...
1921-nji ýylyň martynda 4 million altyn rubl...
Şol ýylyň aprelinde 1,4 million, noýabrynda 1,1 million, 1922-nji ýylyň maýynda 3,5 million rubl we başgalar...
Diñe Azerbaýjanyň eden pul kömeklerini muňa goşjagam däl.
Sözümi jemlär bolsam: Söz sözlemek jogapkärçilikdir.
Yslamy syýasatyňza serişde etmäň, haýyış edýän!

Soner YALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 31.08.2022 ý. Publisistika